

ТЕНДЕНЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРОЦЕСІВ ОНОВЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ЗАСОБОМ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Топузов Олег
Тенденции функционирования
процессов обновления
образовательного пространства
посредством информатизации
высшей школы

Topuzov Oleg
Trends of the educational process
update area information
by the graduate school

Організаційно-економічний механізм інформатизації вищої освіти є уможлиблює управління вищою освітою шляхом перероблення ін-формації, що стає умовою прийняття, обґрунтування управлінського рішення, регулювання і перевірки ефективності різних методів впливу на головні елементи управлінської системи, включаючи: принципи (концепції, парадигми, моделі освіти тощо); засоби (мережа закладів); методи (операційні дії для досягнення максимального результату мінімальними зусиллями); процес (реальний перебіг отримання сутнісної частини освіти); результати — використання інформації в подальшій практичній діяльності. Наведені позиції дозволяють визначити зміст *організаційно-економічного механізму інформатизації вищої освіти*: цілеспрямоване професійне, економічно ефективне внесення змін і доповнень (новацій) в освітній простір вищої школи, що дозволить оптимізувати планування навчального процесу, ефективніше управляти інформаційно-освітніми ресурсами, здійснювати моніторинг освітнього процесу й забезпечувати систематичний контроль за його якістю; оптимізувати розроблення, вдосконалення й упровадження навчально-предметного, методично-засобового й управлінсько-технологічного різновидів змісту вищої освіти.

Численні розвідки щодо вдосконалення системи стратегічного управління вищою освітою шляхом сучасних інформаційних технологій, управління інноваційним потенціалом (А. Андрощук, Л. Гайдук, В. Грига, О.Косенко); забезпечення інформатизації вищої освіти (Л. Зайнутдінова, І. Захарова, Є. Полат, І. Роберт); розкриття організаційних аспектів упровадження в навчальний процес нових інформаційних технологій (С. Бондарева, В. Биков, Т. Габай, М. Жалдак, П. Корчемний, Ю. Машбіц); розгляд питань оцінки і моніторингу якості освіти (Б. Вульфсон, Г. Келс, Г. Мотова, В. Наводнов) склали підґрунтя задля успішного розв'язання проблеми інформатизації вищої освіти як складного організацій-

ного, технічного і технологічного процесу розроблення й упровадження інформаційної системи вищої школи.

Мета тез полягає у висвітленні тенденцій оновлення освітнього середовища засобом інформатизації вітчизняної вищої школи.

Інноваційний процес в освіті визначається як сукупність послідовних, цілеспрямованих дій на її оновлення, що уможлиблює адекватне відтворення сутності міждисциплінарного наукового напрямку, який обіймає вивчення питань філософського, психологічного, психосоціального, інформаційного та педагогічного забезпечення інноваційних процесів, спрямованих на розв'язання проблем і завдань сучасного етапу розвитку вітчизняної вищої освіти.

Міждисциплінарний науковий напрям актуалізує значущі й системно організуючі інноваційні процеси, які визначають перспективу вітчизняної вищої освіти і позитивно впливають на її подальший розвиток

Принципами оновлення сучасної вітчизняної вищої освіти є: 1) науковість та історизм при розгляді явищ природи та суспільства; 2) культуровідповідність; 3) інноваційність у поєднанні з традиційністю; 4) диференціація та інтеграція знань (розподіл навчальних дисциплін на обов'язкові та за вибором, розподіл навчальних закладів на загальні та спеціальні); 5) компетентнісно-орієнтовний підхід (посилення взаємозв'язку теоретичної і практичної підготовки особистості до життєдіяльності в сучасних умовах; особлива увага приділяється глибокому та системному засвоєнню науково-теоретичних знань з усіх дисциплін навчального плану); 6) безперервність і варіативність навчання (вибір темпу навчання, типу навчального закладу, диференціацію умов навчання залежно від індивідуальних особливостей).

Інформатизація пов'язана з широким і масовим використанням обчислювальної техніки та інформаційних технологій у навчально-виховному процесі за рахунок використання сучасних видів аудіо-відео-техніки та комп'ютерів. Нововведення класифікуються за різними основами: співвіднесеність нового з традиційним у педагогічному процесі, масштабність нововведення, інноваційність потенціалу нововведень і нововведення залежно від джерел, що пропонують їх ідеї [1, с. 123—124].

Типами нововведень на основі співвіднесеності до традиції є: оновлення цілей, змісту освіти, методик, засобів, технологій, форм організації, стилів педагогічної діяльності, управління педагогічним процесом. За принципом інноваційного потенціалу нововведення передбачають удосконалення, що пов'язані з модифікацією, раціоналізацією, модернізацією; радикальні ново-

введення, що пов'язані з трансформацією традиційної системи в альтернативну; комплексні (комбінаторні), що обіймають елементи як удосконалення, так і трансформації.

Викладене дозволяє виокремити такі аспекти розвитку інноваційних процесів у процесі інформатизації вітчизняної вищої школи: 1. Розроблення та впровадження педагогічних технологій, спроможних прискорити процеси видозмін. 2. Оновлення автономності змісту, форм і методів навчання, управлінської діяльності у змісті вітчизняної вищої освіти.

Окреслені тенденції визначають напрями розв'язання суперечностей, оскільки зростання обсягу наукових знань зумовлює необхідність внесення до змісту освіти великої кількості теоретичного і практичного матеріалу. Виникає суперечність між постійно збільшуваною кількістю навчального матеріалу і межами навчально-виховного процесу, що актуалізує проблему сучасної дидактики: проблеми базової освіти і її ядра — необхідного мінімуму фахових знань. Істотним джерелом задля розвитку педагогічних технологій є реалізація організаційно-економічного механізму щодо відбору навчального матеріалу та його постійного оновлення, розроблення більш ефективних та економічних технологій навчання по відношенню до традиційних.

Література

1. Основи нових інформаційних технологій навчання : [посібн. для вчителів] /авт. кол.; за ред. Ю. І. Машбиця. — К. : ІЗМН, 1997. — 264 с.

Н. Г. Шпанковська, к.е.н., професор, старший наук. співробітник,
Національна металургійна академія,
e-mail: NinaShpancovska@mail.ru
О. І. Канська, старший викладач
Національна металургійна академія,
e-mail: dom_ok@mail.ru

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН У СИСТЕМІ «НАУКА — ОСВІТА — БІЗНЕС»

**Шпанковская Нина,
Канская Ольга**
**Направления совершенствования
взаимоотношений в системе
«наука — образование — бизнес»**

**Shpancovskaya Nina,
Kanskaya Olga**
**Areas of improvement of
relationship in the system «science
— education — business»**

Для досягнення випереджального управління розвитком соціально-економічних освітянських систем актуальною проблемою